

Sociologie

Vrije Universiteit Amsterdam - Faculteit der Sociale Wetenschappen - P Sociologie - 2017-2018

De premaster Sociologie is een voorbereiding op de masteropleiding Sociologie. Bij Sociologie staat maatschappelijke participatie centraal. Wat belemmert (groepen) mensen om deel te nemen aan de samenleving? Welke rol speelt hun achtergrond daarin? En op welke manier is daar iets aan te doen? Ook leer je hoe maatschappelijke veranderingen van invloed zijn op het belang dat een samenleving hecht aan de participatie van verschillende groepen. In de premasteropleiding staat het aanleren van wetenschappelijke vaardigheden centraal. Na een inleiding in de sociologie volg je vakken waarin academische vaardigheden en methoden van onderzoek centraal. Je sluit de premaster af met een klein eerste eigen onderzoek.

[Doelstellingen en eindtermen](#)

[Jaarrooster 17 - 18](#)

[Jaarrooster 18 -19](#)

Inhoudsopgave

Premasterprogramma Sociologie	1
Vak: Premaster Methodologie van sociaalwetenschappelijk onderzoek Sociologie (Periode 2)	1
Vak: Premaster Moderne samenlevingen (Periode 1)	3
Vak: Premaster Sociologisch onderzoek 1 (Periode 4)	4
Vak: Premaster Sociologisch onderzoek 2 (Periode 5+6)	6
Vak: Premaster Werkgroep academisch schrijven Sociologie (Periode 3)	7

Premasterprogramma Sociologie

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Premaster Methodologie van sociaalwetenschappelijk onderzoek Sociologie	Periode 2	6.0	S_PMMSOC
Premaster Moderne samenlevingen	Periode 1	6.0	S_PMMS
Premaster Sociologisch onderzoek 1	Periode 4	6.0	S_PMSO1
Premaster Sociologisch onderzoek 2	Periode 5+6	9.0	S_PMSO2
Premaster Werkgroep academisch schrijven Sociologie	Periode 3	3.0	S_PMASSOC

Premaster Methodologie van sociaalwetenschappelijk onderzoek Sociologie

Vakcode	S_PMMSOC ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Sociale Wetenschappen
Coördinator	dr. J.C. Muis
Examinator	dr. J.C. Muis
Docent(en)	dr. J.C. Muis
Lesmethode(n)	Werkgroep, Hoorcollege, Deeltoets extra zaalcapaciteit

Doel vak

Na afloop van deze cursus bent u in staat om:

- een onderscheid maken tussen de verschillende zienswijzen op de sociale werkelijkheid en een relatie leggen tussen deze visie en het doen van sociaalwetenschappelijk onderzoek.
- de stappen van een onderzoekbare vraag naar onderzoeksontwerp, dataverzameling naar analyseontwerp maken en alle afwegingen die gemaakt dienen te worden benoemen.
- een onderscheid maken tussen diverse manieren van data verzamelen en data analyseren en aangeven wanneer welke manier het best kan worden ingezet.

Inhoud vak

Deel 1 van deze cursus (het ochtendprogramma) biedt een introductie tot het sociaal-wetenschappelijk onderzoeksproces. Het vak laat enerzijds zien dat de manier waarop een onderzoeker de sociale werkelijkheid benadert vaak samengaat met de keuze voor een bepaald onderzoeksontwerp met bijbehorende methoden van dataverzameling en analysetechnieken. Anderzijds biedt het vak een overzicht van verschillende dataverzamelmethode(n) en analysetechnieken.

In navolging van het boek *Social Research Methods* van Bryman (2015) maken we een onderscheid tussen onderzoeksstrategie, onderzoeksontwerp en onderzoeksmethode. Tijdens het vak wordt allereerst aandacht besteed aan de vertaling van een sociaal-wetenschappelijk probleem naar een onderzoekbare onderzoeksvraag. Met de onderzoeksvraag als uitgangspunt wordt inzicht geboden in de manieren waarop deze kan worden beantwoord, maar vooral dat er meerdere strategieën zijn, dus verschillende zienswijzen bestaan op hoe het probleem benaderd kan worden. Vaak wordt een onderscheid gemaakt tussen een interpretatieve benadering (het begrijpen van sociale verschijnselen vanuit het perspectief van de deelnemers) en een positivistische benadering (het verklaren van sociale verschijnselen vanuit het perspectief van de onderzoeker). De keuze voor een bepaalde benadering impliceert vaak al een zekere voorkeur van een onderzoeker voor bepaalde soort probleemstellingen. De vaak gebruikte termen “kwalitatief” en “kwantitatief” onderzoek komen hier ook ter sprake.

Onderzoeksontwerp verwijst naar alle beslissingen die zijn gericht op de beantwoording van de probleemstelling. Het omvat het scala aan concrete beslissingen waardoor een onderzoek z'n vorm krijgt. Denk aan beslissingen ten aanzien van het wel of niet uitvoeren van een manipulatie (experimenteel ontwerp of observationele data), de tijdstippen van onderzoek (longitudinaal of cross-sectioneel ontwerp) en de keuze van de onderzoekseenheden (case study of juist veel cases vergelijken). Op basis van de probleemstelling wordt de keuze van een onderzoeker voor een bepaalde ontwerp gefundeerd.

Zodra het onderzoeksontwerp gekozen is, is de volgende vraag hoe gegevens verzameld en geanalyseerd kunnen worden om de onderzoeksvraag zo goed mogelijk te beantwoorden. Het palet aan methoden om gegevens te verzamelen bestaat onder meer uit het afnemen van vragenlijsten, het houden van interviews (gestructureerd, ongestructureerd, m.b.v. focusgroepen), het bestuderen van teksten en beelden (inhoudsanalyse), en (participerende) observatie. Zodra de afweging is gemaakt om bepaalde gegevens op een bepaalde manier te verzamelen, is de volgende vraag hoe deze gegevens geanalyseerd kunnen worden om de onderzoeksvraag zo goed mogelijk te beantwoorden. Op basis van de analyse worden de resultaten op een inzichtelijke wijze gepresenteerd die recht doet aan het probleem, de observatie- en analysemethode (bijv. een empirisch toetsend artikel, een etnografie). Omdat antwoorden meestal tot nieuwe vragen leiden wordt daarna de empirische cyclus opnieuw doorlopen.

In deel 2 van deze cursus (het middagprogramma) worden de geleerde methodologische kennis en vaardigheden toegepast op actuele sociologische vraagstukken.

Onderwijsvorm

Zelfstudie, Hoorcollege, opdrachten

Toetsvorm

Tentamen, deoltoetsen, opdrachten

Literatuur

- Alan Bryman. 2015. *Social Research Methods* (fifth revised edition). Oxford: Oxford University Press. Uit dit leerboek is een selectie gemaakt.
- Een selectie van actuele sociologische artikelen; wordt nader bekend gemaakt in de studiehandleiding.

Doelgroep

Overige informatie

Let op: deze cursus is uitsluitend bedoeld voor premasterstudenten Sociologie. De premastercursussen Sociologie vinden één keer per week en altijd op de vrijdagen plaats, en bestaan uit een ochtenddeel (hoorcolleges) en middagdeel (werkgroepen en/of practica). Het premasterprogramma vereist daarbij veel zelfstudie.

Premaster Moderne samenlevingen

Vakcode	S_PMMS ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Sociale Wetenschappen
Coördinator	prof. dr. T.G. van Tilburg
Examinator	prof. dr. T.G. van Tilburg
Docent(en)	prof. dr. T.G. van Tilburg, J.C. Swinkels
Lesmethode(n)	Werkgroep, Practicum, Hoorcollege

Doel vak

Deze cursus is een eerste kennismaking met de sociologie als discipline. De cursus heeft tot doel de studenten naar de samenleving te leren kijken en deze te analyseren 'als een socioloog'. De student leert met welke vragen sociologen zich bezighouden, en welke de voornaamste concepten en theorieën zijn die de klassieke sociologie (tot ongeveer het einde van de 20e eeuw) heeft ontwikkeld als antwoord daarop. De cursus wordt vervolgd in periode 2 met Sociologische Theorie 2: Sociologie van de 21e eeuw, waarin hedendaagse sociale veranderingen en sociologisch theorieën en denkers centraal staan. Het vak is parallel aan de "Bachelorwerkgroep Sociologie 1" waar ook het toepassen van vaardigheden bij het verwerken van de theoretische stof geleerd wordt.

Inhoud vak

Centraal is deze cursus staat de ontwikkeling en opkomst van de zogenoemde moderne samenlevingen. Het moderniseringsproces is een van de centrale veranderingsprocessen waar sociologen zich mee bezig houden. In de loop van de 19e eeuw is de sociologie ontstaan als een antwoord op de vele sociale vragen en problemen die het moderniseringsproces oproep. Deze sociologische verkenning van maatschappelijke veranderingen is vervlochten met de behandeling van drie hoofdvragen van de sociologie, drie belangrijke problemen waarmee moderne samenlevingen worden geconfronteerd: het cohesievraagstuk, het ongelijkheidsvraagstuk en het identiteitsvraagstuk. Deze drie hoofdvragen worden bestudeerd vanuit de centrale vraag naar sociale structuur en sociale verandering. Belangrijke klassiek-sociologische denkers worden behandeld, en verschillende in het Engels vertaalde teksten van hen worden bestudeerd.

Onderwijsvorm

Hoorcollege en werkgroep

Toetsvorm

Opdrachten; deeltentamen

Literatuur

van Hoof, J., & van Ruysseveldt, J. (2008). Sociologie en de moderne samenleving: Maatschappelijke veranderingen van de industriële omwenteling tot in de 21ste eeuw. Den Haag: Boom. Alle drukken; de uitgave van 2008 is de zevende ongewijzigde oplage van het in 1996 verschenen boek. € 63,50. ISBN 978-90-5352-289-9. Deel 1: hoofdstuk 1-8 (p. 17 t/m 184). Deel 2: hoofdstuk 9-17 (p. 187 t/m 415).

Elliott, A., & Lemert, C. (2014). Introduction to contemporary social theory. Taylor & Francis. 480 pagina's, ebook ISBN 9781136237379 €38, paperback ISBN 9780415525732 € 47. Uit dit boek worden de hoofdstukken 1 t/m 5 of 6 behandeld.

Doelgroep

Premaster studenten sociologie

Overige informatie

Let op: De premastercursussen Sociologie vinden één keer per week en altijd op de vrijdagen plaats, en bestaan uit een ochtenddeel (hoorcolleges) en middagdeel (werkgroepen)

Premaster Sociologisch onderzoek 1

Vakcode	S_PMSO1 ()
Periode	Periode 4
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Sociale Wetenschappen
Coördinator	I. Petrovic
Examinator	I. Petrovic
Lesmethode(n)	Werkgroep, Practicum, Deeltoets extra zaalcapaciteit, Hoorcollege

Doel vak

Deze cursus heeft in de eerste plaats tot doel premasterstudenten de noodzakelijke basisbeginselen aan te leren van beschrijvende en inferentiële statistiek. Daarnaast zal de student tijdens deze cursus de geleerde statistische technieken toepassen voor secundaire analyses van eigen onderzoek op in periode 2 gekozen thema.

Leerdoelen

Kennis en Inzicht: De student(e) heeft kennis van en inzicht in:

(1) de elementaire methoden en technieken van beschrijvende en inferentiële statistiek.

Toepassing: De student(e) is in staat om:

(2) elementaire beschrijvende statistische technieken te onderscheiden, uit te voeren en te interpreteren;

(3) een elementaire causale analyse uit te voeren en te interpreteren;

(4) elementaire inferentiële statistische technieken voor het schatten en toetsen van statistische hypothesen te onderscheiden, uit te voeren en te interpreteren;

(5) de genoemde analysetechnieken uit te voeren in SPSS;

(6) een gegeven tabel met statistische gegevens te lezen.

Inhoud vak

Deze cursus bestaat uit een hoorcollegedeel in de ochtend, gevolgd door werkgroepbijeenkomsten en practica in de middag. De hoorcolleges worden gezamenlijk verzorgd voor premasterstudenten van verschillende opleidingen. De inhoud van het hoorcollegedeel komt overeen met de bachelorcursus "Beschrijvende en Inferentiële Statistiek". De werkgroepbijeenkomsten zijn alleen voor de premasterstudenten Sociologie.

Het hoorcollegedeel van de cursus (het ochtendprogramma) biedt een inleiding tot de statistische methoden van sociaal-wetenschappelijk onderzoek. Studenten ontwikkelen vaardigheden om verzamelde kwantitatieve gegevens te beschrijven. Daarnaast biedt het vak een overzicht van technieken om verzamelde gegevens te analyseren en hypothesen te toetsen. De onderwerpen die in deze cursus aan bod komen zijn: beschrijvende univariate statistiek, beschrijvende multivariate statistiek, het opstellen en 'lezen' van tabellen, kansverdelingen, het toetsen van hypothesen en betrouwbaarheidsintervallen, univariate en multivariate regressie, en betrouwbaarheidsanalyse. Ook bij het kunnen 'lezen' van tabellen wordt kort stilgestaan.

Het middagprogramma bestaat uit werkgroepen en /of practica. Op basis van het gekozen subthema zullen de studenten begeleid worden in een secundaire statistische analyse ten behoeve van hun onderzoeksvraag. De resultaten van deze analyses vormen de basis voor het uiteindelijke onderzoeksverslag in periode 6.

Onderwijsvorm

Zelfstudie, wekelijkse (responsie)colleges en werkgroepen.

Toetsvorm

Het hoorcollegedeel zal worden afgesloten met drie deoltoetsen en een afsluitend tentamen.

Het werkgroepdeel zal worden getoetst middels een aantal practicumopdrachten.

Literatuur

Agresti, A. & Franklin, C. (2013.) Statistics: The Art and Science of Learning from Data. Pearson Education. 3e editie. Hieruit zal een selectie van hoofdstukken gemaakt worden.

Aanbevolen:

Software-pakket SPSS, bijvoorbeeld via Surfspot (<https://www.surfspot.nl>). De opgaven uit het boek en de practicumopgaven vereisen vaak het gebruik van SPSS. Het is altijd mogelijk SPSS in de practicumzalen te gebruiken, maar deze ruimte is beperkt en er wordt vaak onderwijs gegeven. SPSS is dan niet te gebruiken.

Aanbevolen voorkennis

Afronding van "PM Moderne samenlevingen" en "PM Methodologie van Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek Sociologie";
Actieve deelname aan "PM Werkgroep Academisch Schrijven Sociologie".

Doelgroep

Studenten in de Premaster Sociologie

Overige informatie

Let op: deze cursus is uitsluitend bedoeld voor premasterstudenten Sociologie. De premastercursussen Sociologie vinden één keer per week en altijd op de vrijdagen plaats, en bestaan uit een ochtenddeel (hoorcolleges) en middagdeel (werkgroepen en/of practica). Het premasterprogramma vereist daarbij veel zelfstudie.

Premaster Sociologisch onderzoek 2

Vakcode	S_PMSO2 ()
Periode	Periode 5+6
Credits	9.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Sociale Wetenschappen
Coördinator	I. Petrovic
Examinator	I. Petrovic
Lesmethode(n)	Werkgroep, Practicum, Hoorcollege

Doel vak

Deze cursus bestaat feitelijk uit twee delen. In periode 5 staat het aanleren van methoden en technieken van kwalitatief onderzoek centraal. In periode 6 is de gericht op het leren schrijven van een beknopt onderzoeksverslag.

Leerdoelen

Kennis en Inzicht. De student(e) heeft kennis van en inzicht in:

- (1) de elementaire methoden en technieken van kwalitatief onderzoek, in het bijzonder: interviewtechnieken, observatietechnieken documentenanalyse en focusgroepen;
- (2) de wijze waarop een onderzoeksverslag wordt vormgegeven.

Toepassing. De student(e) is in staat om:

- (2) te bepalen welke onderzoeksvragen een kwalitatieve methode behoeven;
- (3) de basale technieken van kwalitatieve dataverzameling toe te passen, in het bijzonder interviewtechnieken;
- (4) onderzoeksdata te analyseren;
- (5) gebruik te maken van relevante software voor kwalitatieve data-analyse, i.h.b. AtlasTi;
- (6) de principes van ethische toetsing in eigen onderzoek toe te passen.

Communicatie. De student(e) bezit:

- (7) de competentie om onderzoeksresultaten op een gangbare en overzichtelijke wijze te presenteren in een onderzoeksverslag.

Inhoud vak

Deze cursus bestaat in periode 5 uit een hoorcollegedeel in de ochtend, gevolgd door werkgroepbijeenkomsten in de middag. De hoorcolleges worden gezamenlijk verzorgd voor premasterstudenten van verschillende opleidingen. De werkgroepbijeenkomsten zijn alleen voor de premasterstudenten Sociologie. In periode 6 zijn er bijeenkomsten voor alleen premasterstudenten Sociologie.

Het hoorcollegedeel in periode 5 van de cursus (het ochtendprogramma) biedt een inleiding tot de belangrijkste kwalitatieve methoden van

sociologisch onderzoek. De studenten volgen een viertal hoorcolleges over de volgende onderwerpen: interviewtechnieken, observatietechnieken, documentenanalyse en focusgroepen.

Het middagprogramma in periode 5 bestaat uit werkgroepen en /of practica. Op basis van het gekozen subthema zullen de studenten begeleid worden in het afnemen en analyseren van interviews ten behoeve van hun onderzoeksvraag. De resultaten van deze analyses vormen -tezamen met de analyses uit de voorgaande cursus "Sociologisch Onderzoek 1" - de basis voor het uiteindelijke onderzoeksverslag in periode 6.

Periode 6 staat in het teken van groepswijze begeleiding bij het schrijven van het onderzoeksverslag over het gekozen subthema.

Toetsvorm

Het hoorcollegedeel in P5 zal worden afgesloten met een afsluitend tentamen.

Het werkgroepdeel zal in P5 worden getoetst middels een beperkt aantal practicumopdrachten.

De cursus wordt in P6 afgesloten met een onderzoekverslag.

Literatuur

Wordt t.z.t. bekendgemaakt in de cursushandleiding (zie CANVAS).

Aanbevolen voorkennis

Afronding van "PM Moderne samenlevingen", "PM Methodologie van Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek Sociologie" en "PM Werkgroep Academisch Schrijven Sociologie";

Actieve deelname aan "PM Sociologisch Onderzoek 1"

Doelgroep

Studenten in de Premaster Sociologie

Overige informatie

Let op: deze cursus is uitsluitend bedoeld voor premasterstudenten Sociologie. De premastercursussen Sociologie vinden één keer per week en altijd op de vrijdagen plaats, en bestaan uit een ochtenddeel (hoorcolleges) en middagdeel (werkgroepen en/of practica). Het premasterprogramma vereist daarbij veel zelfstudie.

Premaster Werkgroep academisch schrijven Sociologie

Vakcode	S_PMASSOC ()
Periode	Periode 3
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Sociale Wetenschappen
Coördinator	drs. B. Slijper
Examinator	drs. B. Slijper
Docent(en)	drs. B. Slijper
Lesmethode(n)	Werkgroep, Hoorcollege

Doel vak

Deze cursus heeft tot doel premasterstudenten de noodzakelijke vaardigheden aan te leren die nodig zijn voor het schrijven van

verschillende soorten academische teksten (literatuurstudie, onderzoeksopzet, onderzoeksverslag, betoog). Daarnaast verdiept de student zich in één van de subthema's van de Master Sociologie -maatschappelijke participatie, politieke participatie of arbeidsparticipatie- ter voorbereiding van eigen onderzoek op dit thema.

Leerdoelen

Kennis en Inzicht. De student(e) heeft kennis van en inzicht in:

- (1) de verschillende typen academische teksten;
- (2) de gangbare vorm van deze verschillende academische teksten (en eventuele verschillen tussen disciplines);
- (3) de noodzaak van en regels voor correcte bronvermelding;
- (4) de beschikbare databronnen voor wetenschappelijke literatuur;
- (5) de gangbare criteria voor academische teksten met betrekking tot woordkeuze en formulering, opbouw en structuur, en stijl;
- (6) de opleidingsspecifieke beoordelingscriteria voor academische teksten
- (7) de "state-of-the-art" van één van de subthema's van de Master Sociologie: maatschappelijke participatie, politieke participatie of arbeidsparticipatie.

Toepassing. De student(e) is in staat om:

- (7) zelfstandig een literatuurstudie te schrijven op basis van wetenschappelijke bronnen;
- (8) eigen teksten en die van medestudenten te beoordelen aan de hand van de criteria voor academisch schrijven.

Leervaardigheden. De student(e) bezit:

- (9) de competentie om medestudenten te voorzien van constructieve feedback.

Inhoud vak

Deze cursus bestaat uit een hoorcollegedeel in de ochtend, gevolgd door werkgroepbijeenkomsten in de middag. De hoorcolleges worden gezamenlijk verzorgd voor premasterstudenten van verschillende opleidingen. De werkgroepbijeenkomsten zijn alleen voor de premasterstudenten Sociologie.

In het hoorcollegedeel van de cursus (het ochtendprogramma) zullen de algemene academische vaardigheden worden uitgelegd en geïllustreerd aan de hand van algemene vaardighedenliteratuur en voorbereidende vragen en/of opdrachten. De inhoud van het hoorcolleges zal zoveel mogelijk het schrijfproces in de werkgroepen faciliteren. De onderwerpen die zullen worden behandeld zijn : (1) De regels van academisch schrijven als genre ("Academisch Schrijven"); (2): Schrijfvaardigheden ("Goed schrijven"); (3) Taalvaardigheid ("Goed Nederlands schrijven"); en (4) Beoordeling en feedback ("Constructieve feedback geven en ontvangen").

In het werkgroepdeel van de cursus (het middagprogramma) zal onder begeleiding van de docent en in peer-reviewgroepen worden gewerkt aan een literatuuronderzoek over het in periode 2 gekozen subthema, op basis van een vooraf gegeven vraagstelling. In het werkgroepdeel van de hieropvolgende cursussen zal de student vervolgens zelf onderzoek doen over het subthema. Dit alles mondt uit in een onderzoeksverslag in periode 6.

Onderwijsvorm

Zelfstudie, wekelijkse (responsie)colleges en werkgroepen.

Toetsvorm

Voor het hoorcollegedeel zullen de studenten worden gevraagd voorbereidende vragen en/of (korte) opdrachten in te leveren. Het vak wordt afgesloten met een individueel paper. Het cijfer voor dit eindpaper is het tevens het eindcijfer.

Literatuur

De literatuur zal bestaan uit algemene vaardighedenliteratuur, voorgeschreven kernliteratuur over het gekozen thema, en zelf te verzamelen inhoudelijke literatuur. Deze wordt t.z.t. in de cursushandleiding bekendgemaakt (zie CANVAS).

Aanbevolen voorkennis

Afronding van "PM Moderne samenlevingen" en actieve deelname aan "PM Methodologie van Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek Sociologie".

Doelgroep

Studenten in de Premaster Sociologie

Overige informatie

Let op: deze cursus is uitsluitend bedoeld voor premasterstudenten Sociologie. De premastercursussen Sociologie vinden één keer per week en altijd op de vrijdagen plaats, en bestaan uit een ochtenddeel (hoorcolleges) en middagdeel (werkgroepen en/of practica). Het premasterprogramma vereist daarbij veel zelfstudie.